ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 625 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Σουηδίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Σουηδίας

{SWD(2022) 625 final} - {SWD(2022) 640 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Σουηδίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Σουηδίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυνητική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επικαιροποιήθηκε την/στις [XX] Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η επιβεβαιωθείσα κοινή δέσμευση της κοινωνικής συνόδου κορυφής του Πόρτο, του Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Σουηδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση[4]. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2022 όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2022.

(3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών, για παράδειγμα, έγινε αισθητός με την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν ιδίως τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια. Η ΕΕ διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά η οδηγία για την προσωρινή προστασία[5], η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην ΕΕ, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στους κύκλους των Εξαμήνων του 2019 και του 2020. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής του τροποποιημένου σχεδίου.

(5) Η γενική ρήτρα διαφυγής εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020[6]. Στην ανακοίνωσή της τής 3ης Μαρτίου 2021[7], η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί υπό μορφή συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλος του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων αποτελεσμάτων για τις οικονομικές προοπτικές στο πλαίσιο του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού δικαιολογούν την επέκταση της γενικής ρήτρας διαφυγής έως το 2023.

(6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στη γνώμη του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός επί του παρόντος μετράται καλύτερα ως η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση λόγω COVID-19 αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη[8]. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων[9] πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση λόγω COVID-19) και των επενδύσεων.

(7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρεία καθοδήγηση για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023, με στόχο τη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών

---

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες [COM(2020) 123 final της 20.3.2020].

7 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο «Ενας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», Βρυξέλλες [COM(2021) 105 final της 3.3.2021].

8 Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση αποτελούν εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη.

9 Δεν χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ.

και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών[10]. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τη μακροοικονομική προοπτική των χειμερινών προβλέψεων για το 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό θα φαινόταν πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί στενά τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ανάλογα με τις ανάγκες και, το αργότερο, στην εαρινή δέσμη μέτρων του Εξαμήνου, στο τέλος Μαΐου 2022.

(8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις που παρασχέθηκαν στις 2 Μαρτίου 2022, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων αποτελεσμάτων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική αντίδραση θα πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις δευτερογενείς επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων· η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ραγδαία εξελισσόμενες συνθήκες και να διαφοροποιείται μεταξύ των χωρών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεση στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

(9) Στις 28 Μαΐου 2021, η Σουηδία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 4 Μαΐου, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σουηδίας[11]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Σουηδία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(10) Στις 29 Απριλίου 2022, η Σουηδία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, εντός της

[10] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: «Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023», Βρυξέλλες [COM(2022) 85 final της 2.3.2022].

[11] Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 4ης Μαΐου 2022, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σουηδίας (ST 7772/2022· ST 7772/2022 ADD 1).

προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Σουηδίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για τη Σουηδία[12]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Σουηδίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σουηδίας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Σουηδίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για τη Σουηδία και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022[13]. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Σουηδία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Οι ευπάθειες σχετίζονται με τις υψηλές και αυξανόμενες τιμές των κατοικιών και το υψηλό χρέος των νοικοκυριών. Το ιδιωτικό χρέος αυξήθηκε σε 216 % του ΑΕΠ το 2020, γεγονός που αποτελεί πηγή ανησυχίας λόγω του μεγάλου ποσοστού του χρέους που χρησιμοποιείται για την αγορά ακινήτων. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι εκτεθειμένα στην αγορά ακινήτων μέσω ενυπόθηκων δανείων και πιστώσεων σε εμπορικά ακίνητα και κατασκευαστικές εταιρείες. Λόγω της έλλειψης κατοικιών, της υπερβολικά ρυθμιζόμενης αγοράς ενοικίων, των φορολογικών κινήτρων για τη λήψη ενυπόθηκων δανείων και της μείωσης των επιτοκίων, τα νοικοκυριά αναλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερο χρέος για τη χρηματοδότηση της αγοράς κατοικίας. Το γεγονός αυτό τα καθιστά ευάλωτα σε πιθανές μεταβολές των επιτοκίων. Το χρέος των νοικοκυριών αντιστοιχούσε στο 188 % του διαθέσιμου εισοδήματος και στο 95 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2020. Μια διόρθωση θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, καθώς και στον τραπεζικό τομέα. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να έχει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε χώρες με οικονομικές και χρηματοπιστωτικές διασυνδέσεις με την οικονομία και τον τραπεζικό τομέα της Σουηδίας. Τα τελευταία έτη έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των ανισορροπιών, αλλά έχουν περιορισμένο αντίκτυπο. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά πολιτικής, ιδίως σε σχέση με τα φορολογικά κίνητρα για τη χρηματοδοτούμενη με δανεισμό απόκτηση κατοικίας, την προσφορά κατοικιών και την αγορά ενοικίασης ακινήτων.

(13) Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο συνέστησε στη Σουηδία να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενίσχυση της οικονομίας και τη

[12] SWD(2022) 625 final.
[13] SWD(2022) 639 final.

στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Επίσης, συνέστησε στη Σουηδία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Σουηδίας μειώθηκε από 2,7 % του ΑΕΠ το 2020 σε 0,2 % το 2021. Η απόκριση της Σουηδίας σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης μειώθηκαν από 3,3 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,2 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Σουηδία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν ως επί το πλείστον προσωρινά. Ταυτόχρονα, ορισμένα από τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν κατά την περίοδο 2020-2021 δεν ήταν προσωρινά ούτε συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα, και συνίστανται κυρίως σε διάφορα μέτρα για τις δαπάνες, καθώς και σε μειώσεις φόρου εισοδήματος. Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε στο 36,7 % του ΑΕΠ το 2021.

(14) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σύγκλισης 2022 είναι ρεαλιστικό. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,1 % το 2022 και κατά 1,6 % το 2023. Συγκριτικά, στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπεται χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,3 % το 2022 και κατά 1,4 % το 2023. Η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα αυξηθεί στο 0,5 % του ΑΕΠ το 2022 και θα μετατραπεί σε πλεόνασμα της τάξης του 0,5 % το 2023. Η αύξηση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την ασθενέστερη οικονομική ανάπτυξη και τις πρόσθετες προτεραιότητες δαπανών, τα οποία λαμβανόμενα υπόψη από κοινού υπερισχύουν της άρσης των μέτρων έκτακτης ανάγκης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 33,5 % το 2022 και να συνεχίσει να μειώνεται σε 30,7 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ για το 2022, το οποίο μετατρέπεται σε πλεόνασμα 0,5 % το 2023. Αυτό συνάδει με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν παρόμοιο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ σε ποσοστό 33,8 % το 2022 και 30,5 % το 2023.

Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος (10ετής μέσος ρυθμός) εκτιμάται σε 1,9 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Σουηδίας.

(15) Το 2022, η κυβέρνηση κατάργησε σταδιακά τα περισσότερα από τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης να προβλέπεται να μειωθούν από 2,2 % του ΑΕΠ το 2021 σε 1,2 % το 2022. Το ισοζύγιο της κυβέρνησης επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, εκτιμώνται σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2022 και 0,0 % του ΑΕΠ το

2023[14]. Σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ, η Σουηδία έχει χαμηλότερη ενεργειακή ένταση της οικονομίας και χαμηλότερο ποσοστό δαπανών των νοικοκυριών για ενέργεια[15]. Τα μέτρα αυτά συνίστανται σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς τα νοικοκυριά για την αντιστάθμιση των υψηλότερων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και σε περικοπές στους φόρους καυσίμων στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν ως προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές και το 2023, ορισμένα από τα μέτρα αυτά ενδέχεται να συνεχιστούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως η μεταβίβαση στα νοικοκυριά για την κάλυψη των υψηλότερων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και το 2023[16], ενώ το αυξημένο κόστος των δαπανών για την άμυνα προβλέπεται να ανέλθει σε λίγο κάτω από 0,1 % του ΑΕΠ μόνο το 2022.

(16) Στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στη Σουηδία[17] να συνεχίσει να ακολουθεί το 2022 υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Συνέστησε επίσης στη Σουηδία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, με σκοπό την ενίσχυση των επενδύσεων για την τόνωση του αναπτυξιακού δυναμικού.

(17) Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 και λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Σουηδίας, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο – 0,6 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου[18]. Η Σουηδία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον ώθηση, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη

---

14 Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

15 Το ποσοστό δαπανών των νοικοκυριών για την ενέργεια μετράται με τον συντελεστή στάθμισης της συνιστώσας της ενέργειας στο καλάθι του ΕνΔΤΚ.

16 Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην ΕΕ αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, ενώ η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υφιστάμενης διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την ΕΕ από τον Μάρτιο του 2022. Όσον αφορά το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής, ενώ λαμβάνονται επίσης υπόψη τόσο οι μεταφορές μετρητών τις οποίες ενδεχομένως να δικαιούνται οι άνθρωποι, όσο και οι παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

17 Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Σουηδίας (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 131).

18 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022[19]. Ως εκ τούτου, η Σουηδία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτό περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των προαναφερόμενων μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ).

(18) Το 2023, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 να ανέλθει στο +1,3 % του ΑΕΠ εφόσον δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής[20]. Το 2023, η Σουηδία προβλέπεται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ελαφρώς συσταλτική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας το 2023[21]. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 1,1 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτό περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ).

(19) Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά στο 0,8 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 1,4 % έως το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να διατηρηθεί σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να συνεχίσει να μειώνεται, συγκεκριμένα σε 28,9 % το 2024 και να μειωθεί περαιτέρω σε 26,4 % το 2025. Με βάση την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται χαμηλοί μεσοπρόθεσμα.

(20) Ο συνδυασμός των υψηλών τιμών των κατοικιών και του υψηλού χρέους των νοικοκυριών ενέχει κινδύνους άτακτης διόρθωσης. Τα τελευταία χρόνια, η Σουηδία έχει εφαρμόσει διάφορα μακροπροληπτικά μέτρα για τη μείωση του χρέους των νοικοκυριών σε σχέση με το εισόδημα και την αξία του ενυπόθηκου ακινήτου. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν και άλλα κίνητρα δανεισμού και ανάληψης χρέους. Ως εκ τούτου, τα μέτρα πολιτικής που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής φαίνεται

---

19 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

20 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

21 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή ύψους 0,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

ότι είχαν περιορισμένο αντίκτυπο στην αύξηση του ενυπόθηκου δανεισμού. Οι τιμές των κατοικιών αυξάνονται συνεχώς από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, με αποτέλεσμα να υπερβαίνουν την αύξηση του εισοδήματος των νοικοκυριών. Η τάση αυτή επιταχύνθηκε το 2021, με τις ονομαστικές τιμές των κατοικιών να αυξάνονται κατά 11,3 % σε ετήσια βάση το τρίτο τρίμηνο. Οι βασικοί λόγοι αυτής της κατάστασης περιλαμβάνουν τα φορολογικά κίνητρα που ευνοούν την ιδιόκτητη κατοικία και τα ενυπόθηκα χρέη, τους χαλαρούς όρους δανεισμού και τα σχετικά χαμηλά επιτόκια αποπληρωμής ενυπόθηκων δανείων. Η συνολική φορολογική επιβάρυνση της ακίνητης περιουσίας είναι σχετικά χαμηλή στη Σουηδία λόγω της γενναιόδωρης έκπτωσης στην πληρωμή τόκων ενυπόθηκων δανείων και των χαμηλών περιοδικών φόρων ακίνητης περιουσίας. Ενώ οι φόροι επί της υπεραξίας μειώθηκαν το 2020 και το 2021 για να μειωθεί το κόστος της αγοράς και αλλαγής κατοικίας για τους υφιστάμενους ιδιοκτήτες κατοικιών, η αλλαγή αυτή ενδέχεται να αύξησε κάπως τον φραγμό εισόδου των αγοραστών πρώτης κατοικίας μέσω της αύξησης των τιμών των κατοικιών. Παρά τη σημαντική αύξηση των νεόδμητων οικοδομών τα τελευταία χρόνια και την αύξηση του αριθμού των οικοδομικών αδειών που έχουν χορηγηθεί, η έλλειψη κατοικιών αναμένεται να συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Επιπλέον, το υφιστάμενο οικιστικό απόθεμα δεν χρησιμοποιείται αποδοτικά. Συνδυαστικά, οι λόγοι αυτοί καθιστούν δυσκολότερη την αλλαγή θέσης εργασίας για τους πολίτες και πιθανώς συμβάλλει στην ανισότητα μεταξύ των γενεών. Στην αγορά ενοικίασης, τα ρυθμιζόμενα ενοίκια σε τιμές χαμηλότερες από αυτές της αγοράς ωφελούν μια περιορισμένη ομάδα νοικοκυριών. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ του ενοικίου και των αναγκών και του εισοδήματος του νοικοκυριού. Θα μπορούσε να επιτευχθεί βελτίωση της αποτελεσματικότητας εάν τα ενοίκια ακολουθούσαν πιο στενά τις τιμές της αγοράς, σε συνδυασμό με τη χρηματοδοτική στήριξη των ενοικίων με βάση το εισόδημα και τον καθαρό πλούτο.

(21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στη Σουηδία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου. Ειδικότερα, εισάγει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, την αύξηση της ανθεκτικότητας του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, τη μείωση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και την αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης και δεξιοτήτων.

(22) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Σουηδίας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στη Σουηδία αντιπροσωπεύουν το 44 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 21 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει τη Σουηδία να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης λόγω COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας,

καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο, και για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

(23) Η Σουηδία υπέβαλε τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής μεταξύ Νοεμβρίου 2021 και Φεβρουαρίου 2022[22]. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, η Σουηδία λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ αυτών των ταμείων και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

(24) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύεται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Σουηδία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με i) τα υπερτιμημένα επίπεδα τιμών των κατοικιών σε συνδυασμό με τη συνεχή αύξηση του χρέους των νοικοκυριών· ii) τις άνισες ευκαιρίες στην εκπαίδευση για μαθητές που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα και από οικογένειες μεταναστών και την ανάγκη για καλύτερη ενσωμάτωση των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας· και iii) την ανάγκη για περαιτέρω μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, μεταξύ άλλων και από τη Ρωσία.

(25) Παρά τα συνολικά θετικά αποτελέσματα, οι ανισότητες στο σουηδικό εκπαιδευτικό σύστημα επηρεάζουν το επίπεδο των βασικών δεξιοτήτων των μαθητών που προέρχονται από μειονεκτούσες κοινωνικοοικονομικές ομάδες και οικογένειες μεταναστών. Η διαφορά στις επιδόσεις μεταξύ μαθητών που γεννήθηκαν στη Σουηδία και μαθητών που γεννήθηκαν στο εξωτερικό έχει αυξηθεί σημαντικά, στο πλαίσιο του διπλασιασμού του αριθμού των μαθητών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών μεταξύ 2009 και 2018. Παρόλο που τα αποτελέσματα των διεθνών δοκιμασιών δείχνουν ότι οι βασικές δεξιότητες έχουν βελτιωθεί συνολικά, η διαφορά στις δεξιότητες ανάγνωσης μεταξύ μαθητών με και χωρίς μεταναστευτικό υπόβαθρο είναι μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Επίσης, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου είναι πολύ υψηλότερο για τους μαθητές που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό. Οι ανισότητες στην εκπαίδευση αυξάνονται και συχνά συνδέονται με τις περιορισμένες ευκαιρίες επιλογής σχολείου για μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Η διαφορά στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα έχει μεγάλο αντίκτυπο στις ευκαιρίες των μαθητών που βρίσκονται σε μειονεκτική κατάσταση όσον αφορά την ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων για την εύρεση εργασίας. Υπάρχουν ευκαιρίες για τη βελτίωση της δομής και της διακυβέρνησης του

[22] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159.

εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εγγραφής, καθώς και για την αντιμετώπιση των μόνιμων ελλείψεων ειδικευμένων εκπαιδευτικών για την προώθηση της ποιότητας και της ισότητας του εκπαιδευτικού συστήματος. Η Σουηδία αντιμετωπίζει επίσης προκλήσεις όσον αφορά την ένταξη των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης που έχουν υπερβεί τη σχολική ηλικία και των ατόμων που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό, στην αγορά εργασίας. Συνολικά, αυτό συμβάλλει στη διαρκή ύπαρξη κενών όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και σε σταθερή έλλειψη δεξιοτήτων για μεγάλο αριθμό εργαζομένων.

(26) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, προσδιορίζονται τα έργα, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που είναι τα πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, στο πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(27) Η εντατικοποίηση των προσπαθειών για την επίτευξη των στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που καθορίζονται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα είναι ζωτικής σημασίας. Μολονότι η Σουηδία έχει το υψηλότερο ποσοστό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ (51,1 % το 2020), συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών με την υψηλότερη κατά κεφαλή κατανάλωση ενέργειας. Επιπλέον, μεγάλο μέρος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στη Σουηδία προέρχεται από τον τομέα των μεταφορών, ιδίως των οδικών μεταφορών. Ο τομέας αυτός εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πετρέλαιο, το οποίο αντιστοιχεί στο 17,7 % του συνολικού ενεργειακού μείγματος. Επιπλέον, οι περιορισμοί στη δυναμικότητα της ηλεκτρικής ενέργειας και του δικτύου, ιδίως στη νότια Σουηδία, συνέχισαν να αυξάνονται το 2021, περιορίζοντας την επέκταση και την τοποθεσία των εμπορικών δραστηριοτήτων στη συγκεκριμένη περιοχή. Το ζήτημα αυτό επιδεινώνεται περαιτέρω από την έλλειψη δυναμικότητας μεταφοράς μεταξύ Βορρά και Νότου. Απαιτούνται πρόσθετες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στη δυναμικότητα των δικτύων, καθώς και στη διασυνδεσιμότητα μεταξύ των περιφερειών της χώρας, προκειμένου να επιτευχθεί ο εθνικός στόχος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε ποσοστό 100 % έως το 2040 και να επιτευχθούν καθαρές μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2045. Ο περαιτέρω εξορθολογισμός των διαδικασιών αδειοδότησης θα διευκολύνει τον φόρτο ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως αιολικής ενέργειας. Επιπλέον, η μειωμένη κατανάλωση ενέργειας με την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης είναι ουσιώδης για να μειωθούν τόσο οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα όσο και το ενεργειακό κόστος για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Η αύξηση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στον εξηλεκτρισμό, η αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης στις υποδομές, η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και η μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές θα συμβάλουν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, μεταξύ άλλων και από τη Ρωσία. Το ποσοστό των ορυκτών καυσίμων (2,6 % αέριο, 3,2 % άνθρακας και 17,7 % πετρέλαιο το 2020) στο σουηδικό ενεργειακό μείγμα είναι πολύ χαμηλότερο σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (24,4 % αέριο, 10,8 % άνθρακας και 32,7 % πετρέλαιο το 2020). Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω μείωση της εξάρτησης της Σουηδίας από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Αυτό ισχύει ιδίως για το πετρέλαιο (το 2020, το 20 % των εισαγωγών διυλισμένου πετρελαίου και το 8 % των συνολικών εισαγωγών αργού πετρελαίου προήλθαν από τη Ρωσία) και το αέριο (13 %

των συνολικών εισαγωγών αερίου το 2020 προήλθε από τη Ρωσία). Η εξάρτηση από το αέριο και το πετρέλαιο, παρότι είναι σημαντική, είναι μικρότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (44 % για εισαγωγή αερίου, 23 % για εισαγωγή αργού πετρελαίου και 35 % για εισαγωγή διυλισμένου πετρελαίου από τη Ρωσία)[23]. Επιπλέον, η προώθηση έργων διασύνδεσης με τις γειτονικές χώρες θα μπορούσε να αυξήσει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Σουηδίας και την προσαρμοστικότητά της στις περιφερειακές διακυμάνσεις, στο πλαίσιο των πρόσφατων γεωπολιτικών γεγονότων. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι θα χρειαστεί περαιτέρω αύξηση της φιλοδοξίας όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης ώστε η Σουηδία να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

(28) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Σουηδία μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Σουηδία μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

(29) Υπό το πρίσμα αυτής της αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 και η γνώμη του[24] αποτυπώνεται στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(30) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το πρόγραμμα σύγκλισης 2022. Οι συστάσεις του βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 και 2 κατωτέρω. Οι πολιτικές που αναφέρονται στις συστάσεις 1 και 2 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με τη μη ικανοποιητική λειτουργία της αγοράς κατοικιών και τις υπερτιμημένες τιμές των κατοικιών, σε συνδυασμό με τη συνεχή αύξηση του χρέους των νοικοκυριών,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σουηδία να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσει ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη των πλέον ευάλωτων στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του RePowerEU και άλλων ταμείων της ΕΕ Για την περίοδο μετά το 2023, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων. Να μειώσει τους κινδύνους που συνδέονται με το υψηλό χρέος των νοικοκυριών και τις ανισορροπίες

[23] Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου, αργού πετρελαίου και λιθάνθρακα. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται σε εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για τη Σουηδία, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενωσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

[24] Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

της αγοράς κατοικιών μέσω της μείωσης της φορολογικής έκπτωσης των πληρωμών τόκων ενυπόθηκων δανείων ή μέσω της αύξησης των περιοδικών φόρων ακίνητης περιουσίας. Να τονώσει τις επενδύσεις στην κατασκευή κατοικιών για την άμβλυνση των πλέον πιεστικών ελλείψεων, ιδίως με την άρση των διαρθρωτικών εμποδίων στις κατασκευές και με τη διασφάλιση της παροχής οικοδομήσιμης γης. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της αγοράς κατοικιών, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση μεταρρυθμίσεων στην αγορά ενοικίασης ακινήτων.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 4ης Μαΐου 2022. Να ολοκληρώσει ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να αρχίσει η εφαρμογή τους.

3. Να μειώσει τον αντίκτυπο που έχουν το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και το μεταναστευτικό υπόβαθρο των μαθητών στα εκπαιδευτικά τους αποτελέσματα, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στα σχολεία και αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα έλλειψης ειδικευμένων εκπαιδευτικών. Να αναπτύξει τις δεξιότητες των μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, μέσω της προσαρμογής των πόρων και των μεθόδων στις ανάγκες τους, ώστε να διευκολυνθεί η ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα επιταχύνοντας την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενθαρρύνοντας συμπληρωματικές επενδύσεις σε υποδομές δικτύου, ενισχύοντας τα εσωτερικά δίκτυα εντός της χώρας για τη διασφάλιση επαρκούς δυναμικότητας δικτύου, βελτιώνοντας την ενεργειακή απόδοση και εξορθολογίζοντας περαιτέρω τις διαδικασίες αδειοδότησης σε σχέση με έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος